

Josep Franco

La gola del comissari

La subvenció de la Generalitat a la versió cinematogràfica de «Penja els guants Butxana» trau a la llum la qüestió dels ajuts oficials. Cal plantejar-se si les subvencions són útils o si només serveixen per a sufragar aquells productes culturals que mai no podrien autofinçar-se.

gens clar que, amb els diners de tots, els polítics paguen els capricis dels seus amics.

En primer lloc, cal qüestionar si les subvencions són útils o si, ben al contrari, a més de complicar la vida a la gent que fa coses arriscant els seus duros, només serveixen per sufragar, amb els diners de tots, mai no ho repetirem prou vegades, aquells productes culturals que mai no podrien autofinçar-se. Crec que una pel·lícula d'aventures, ben feta, pot tenir eixida en el mercat i, si no en té, és perquè no és prou bona.

Després, i aquesta és una qüestió més delicada, cal

discernir quins productes culturals són útils a la societat, per innovadors, per inusuals o per qualsevol altre motiu, i quins són reiteratius i lamentables. Algú hauria de dir si, en el primer cas, val la pena tot això de les subvencions.

Finalment, si acceptàvem que les institucions poden intervenir tan descaradament en les nostres vides, caldria veure fins a quin punt és lícit, ètic i legal que un funcionari pugui cobrar una pasta que, poc dalt o baix, administra i reparteix el mateix organisme per al qual treballa. En aquest sentit, el cas de Gandia no és únic, per desgràcia.

Però ja he dit que aquest assumpte de la pel·lícula és només anecdòtic. Potser l'últim, o el penúltim, d'una llarga llista. El problema de fons és saber si, finalment, hi haurà un grup d'intel·lectuals capaç de desmarcar-se de l'amplicíssima ombra del poder, mane qui mane, en el present i en el futur, o si tots acabarem menjant i callant.

Encara que, actualment, hi ha una sospitosa tendència a minimitzar qualsevol problema, a confondre escepticisme amb trivialitat, sentit de l'humor amb superficialitat, respecte amb servilisme i indulgència amb burreria pura, la veritat és que, mentre no hi haja un polític que siga capaç de rebatre el vell aforisme de Huxley, el poder corromp i el poder absolut corromp absolutament. I això, cal no oblidar-ho, mane qui mane. I la missió dels intel·lectuals és recordar-ho, ser la consciència dels polítics i la veu dels electors, almenys entre vot i vot.

Si tots callem, malament. Semblarà que els qui encara no hem sucuat del pot només esperem el nostre torn, i això serà molt trist perquè, aleshores, ja no ens podrem anomenar intel·lectuals, sinó comissaris, o com a mínim, funcionaris. Callar una vegada més serà contribuir a fer més aclaparador aquest sospitós silenci que em fa dubtar molt sobre la confiança dels intel·lectuals valencians en el seu temps i en la seua obra.

Parlar, discrepar, escriure, recordar que som vius i que som crítics, serà un bon exercici per a la nostra consciència i una punxa saludable per als nostres administradors actuals i per als qui tenen la lloable pretensió d'administrar-nos en el futur. □

Acostumats com estem a l'absoluta intervenció de les institucions en la vida del ciutadà, i sobretot a les incursions en les nostres butxaques, sembla que ja no ens estranya res. Els sofrits contribuents, que no els polítics, paguem els col·legis privats, els sindicats de dretes o d'esqueres, els concursos de la tele, les processons, les obres de teatre més imprementables i, fins i tot, alguns diaris independents.

Escoltant tant de silenci, caldrà veure si, a més d'acostumats, no estem també morts. Perquè el recentíssim cas d'una sucosa subvenció, una més i de deu quilos, a una pel·lícula basada en una novel·la de Ferran Torrent, ha de ser, al meu entendre, el detonant d'una polèmica, imprescindible i seriosa, sobre la intervenció de les institucions en la cultura i sobre el paper dels intel·lectuals en la societat.

L'afortunat interfecte, José Gandía Casimiro, amb més càrrecs que Fidel Castro i més premiat que tots els escriptors del 80 junts, ha tingut la santa barra de transvestir-se d'empresa privada, Al Mar, per cobrar una pasta i poder dedicar-se, una vegada més amb els nostres diners, a fer allò que li passe pel cap amb la novel·la de Ferran. També és estrany que Ferran Torrent, coneedor del percal i cultivador de la marginalitat, s'haja deixat embolicar en aquesta lletja maniobra pseudo-institucional. Però ell, al meu entendre, té una excusa: fa una feina i, si li paguen, li l'ha de portar fluixa d'on ixen els duros. Era millor la Metro, Ferran.

El problema no és, ja, ni tan sols una qüestió de personalismes o de favoritismes, encara que no està